

Electrisch mijnen der boter.

Maastricht, 18 April. Heden was een bezoek aan onze stede in bloei toenevende botermijn dubbel interessant. Lokt de colossale aanvoer en het steeds groeiende aantal koopers al reedt tot een wel de moeite loonend bezoek uit, heden bood iets geheel nieuws eene aantrekkelijkheid te meer. Voor het eerst toch zou vandaag boter „*electrisch*” gemijnd worden. Nieuwsgierig evenals onze lezers voorzeker bij het zien van het opschrift boven dit artikel, begaven wij ons naar de mijn, alwaar een inderdaad verrassenden blik ons de nieuwe inrichting bood. Het oproepen bij afslag is gedaan en des oproepers werkzaamheid tot een minimum gereduceerd, zeker niet tot schade van 's mans longen en keel, die het bij de oude methode vrij hard te verantwoorden hadden. - Wat men daarvoor in de plaats heeft gesteld? - Luistert.

Verbeeld u tegenover den ingang van het helaas niet te ruime mijnlokaal boven op eene stevige houten stelling eene ruim een meter breede en goed een halven meter hooge ijzeren kast met links en rechte eene ronde opening, waardoor ge inwendig een raderwerk ziet, en eene vierkante opening in het midden, waarin met zwarte letters op een witten achtergrond een zetel - de tientallen aanwijzend - aan uw linker en om daarmee corresponderend cijfer - de eenheden aangevend - aan uw rechterhand.

Onder die kast een zwaar ijzeren gewicht, kettingwerk en even als de slinger aan eene klok zoo iets - niet waar men een stootje aangeeft, doch iets waar men aan trekt om het soort uur of klokkenuurwerk in beweging te brengen, en dat we daarom toch maar slinger zullen noemen.

Vóór dat „klokkenspel” is een groot bord - het nummerbord - met veertig vierkante openingetjes in ieder van welke men - ik geloof - een inductietoestelletje ziet aangebracht en waarin een der getallen van 1-40 op een op en neer beweegbaar plaatje kan neervallen, evenals men deze nummerborden in de hotels met elektrische geleidingen vindt aangebracht. Van boven en achter dat nummerbord uit, langs en rondom de klokkenkast, tegen den achtermuur op en naar plafond, linke en rechts en naar voren ziet ge in alle richtingen elektrische draden of geleidingen, in gelijk aantal als de vakjes op het nummerbord van de zoldering afhangend en elk eindigend in een peervormig toestelletje van een indrukbaar beenen knopje voorzien, zoodat ge het idee krijgt, alsof het mijnlokaal in eene groote pianokast hervormd is, waarvan de snaren lange muren en zoldering loopen en omlaag hangen.

Daar waren die snaren of geleidingen omlaag hangen zijn de zitplaatsen der koopers aangebracht.

Netjes in rijen evenals de schoolknappen op hunne banken hebben ze plaats genomen, elk met een omlaag hangenden draad en het peervormig toestelle-

tje met het beenen knopje in zijn of haar hand, elk een nummer voerend, dat voor het mijnen aan de directie en administratie is opgegeven.

Alles klaar? - Opgepast. Het mijnen - altijd, bij afslag - begint. De oproeper roept den naam der *centrifuge* af, waarvan de boter zal gemijnd worden. De koopers hebben geproefd. Een kleine ruk aan den slinger, en het klokkenwerk zet zich in beweging. Kijk naar de vierkante opening in het midden der ijzeren kast.

De tientallen wijzen 11, het cijfer der eenheden 1 aan. Aldus *f* 1,11. Het eenheidscijfer verspringt, en er treedt een nul te voorschijn - aldus *f* 1.10. Daar verspringen tientallen en eenheden, en ge leest *f* 109 of 1.09 en achtereenvolgens 108, 107, 106, 105.... enz.... 101.... Daar hoort ge een geluid als van een klok, die den laatsten slag van zeker uur heeft geslagen het raderwerk staat stil en tegelijk is op het nummerbord no. 16 neergevallen. De houder van draad 16, mijnheer die of die heeft op het beenen knopje van het peer-vormig uiteinde gedrukt, zijn nummer viel, en boven in in de vierkante opening van de klokkenkast leest ge den prijs aan, waaraan hij gekocht heeft.

Inderdaad practisch. Het geheel gaat bedaard, kalm en regelmatig in zijn werk, zonder de vele herrie van vroeger, tot gemak der controle of administratie en niet het minst van genoeg van den omroeper - machinist zoo willen wij hem thans doopen.

(L. K.)